

Τα επίχειρα των ευρωεκλογών και η Άρνηση

Το ζήτημα δεν είναι μόνο πόσο παραγωγικοί και ικανοί είναι οι υπουργοί, αλλά ποιες είναι οι στοχεύσεις και με ποιον τρόπο θα τις επιδιώξει η εκάστοτε κυβέρνηση.

Συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου με τη νέα σύνθεση,

Σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι **ευρωεκλογές** διεξάγονται κάθε πέντε χρόνια, ώστε οι πολίτες των χωρών-μελών της να εκλέξουν τους βουλευτές που θα τους εκπροσωπήσουν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι αρμοδιότητες του Ευρωκοινοβουλίου περιλαμβάνουν την κωδικοποίηση –σε συμφωνία ευτυχώς με τους εκπροσώπους των κυβερνήσεων των χωρών της ΕΕ– του Κοινοτικού Δικαίου, τη δημοσιοποίηση μέσω των εργασιών του σημαντικών πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών θεμάτων, την έγκριση του προϋπολογισμού της Ένωσης, τον έλεγχο της δαπάνης των κοινοτικών κονδυλίων, την εκλογή του προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και το διορισμό των επιτρόπων.

Φαίνεται ότι **οι πρόσφατες ευρωπαϊκές εκλογές επιβεβαίωσαν τα χάσμα που έχει διαμορφωθεί και τείνει να διευρυνθεί μεταξύ ευρωπαϊκών κοινωνιών και κυρίαρχων ευρωπαϊκών –πολιτικών, εκλεγμένων ή μη, και λοιπών– ελίτ.** Η εμμονή των συγκεκριμένων ευρωπαϊκών ελίτ, να χαρακτηρίζουν εξακολουθητικά και συλλήβδην ως λαϊκιστικό, ευρώ-σκεπτικιστικό ή φασίζον –όχι πως δεν υπάρχουν και τέτοια– όποιο κόμμα, κίνημα ή μέλη από την κοινωνία πολιτών αμφισβητεί τις πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές επιλογές των ελίτ, συνιστά πλέον την μόνιμη επωδό. Σταδιακά, η προσπάθεια επιβολής μίας κυρίαρχης ιδεολογίας, η οποία μάλλον απάδει με τις συλλογικές προτιμήσεις και προσανατολισμούς των ευρωπαϊκών κοινωνιών, επέφερε αντιδράσεις που αποτυπώνονται και εκλογικά τόσο σε επίπεδο εθνικών, όσο και σε επίπεδο ευρωεκλογών. Η απροθυμία να τεθούν στο επίκεντρο του πολιτικού προβληματισμού οι πραγματικοί λόγοι οι οποίοι οδηγούν, την μία μετά την άλλη τις ευρωπαϊκές κοινωνίες, να επιλέγουν κομματικούς σχηματισμούς και υποψήφιους που δεν συγχρονίζονται με τις άνωθεν πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές προτεραιότητες είναι αναμενόμενο –ίσως και λογικό– να

επιφέρουν «ανεπιθύμητα» εκλογικά αποτελέσματα. Παρατηρείται επομένως μια **Αρνηση** αποδοχής της κοινωνικής πραγματικότητας σε ευρωπαϊκό επίπεδο. ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Οι ευρωεκλογές πέραν του θεσμικού αποτελέσμάτος τους, δηλαδή ποιες πολιτικές δυνάμεις θα στελεχώσουν το επόμενο ευρωκοινοβούλιο, **προκάλεσαν αντίκτυπο και στο εσωτερικό πολιτικό γίνεσθαι σε χώρες-μέλη της ΕΕ**. Στα καθ' ημάς η παρούσα κυβέρνηση –παρά την δασιλή πολιτική χορηγία των δύο μεγαλύτερων αντιπολιτευόμενων κομμάτων η οποία συνίσταται στην αδυναμία τους τόσο στο πεδίο της αντιπολιτευτικής πρακτικής, όσο και τη διατύπωση συγκροτημένης κυβερνητικής αντιπρότασης– απώλεσε σημαντικό μέρος της εκλογικής της δύναμης.

Αναμφίβολα, η ερμηνεία των αποτελεσμάτων της καθέ εκλογικής αναμέτρησης ενέχει τον υποκειμενισμό του εκάστοτε παρατηρητή ή εμπλεκόμενου, αλλά συνάμα και στο βαθμό που τα εκλογικά αποτελέσματα είναι αριθμοί συσχετιζόμενοι μεταξύ τους και συγκρινόμενοι με προηγούμενες εκλογές, εμπεριέχουν κατά βάση αντικειμενικά και μετρήσιμα δεδομένα. Είτε λοιπόν θέτοντας ως κριτήριο τις πιο πρόσφατες βουλευτικές, είτε το πιο συγκρίσιμο μέγεθος των προηγούμενων ευρωεκλογών (**μείον 5% ή μείον 750 χιλ. ψήφους**), είτε τέλος εστιάζοντας στον ιστορικά χαμηλότερο αριθμό ψήφων που έλαβε από την ίδρυσή του το κυβερνών κόμμα, ενώ κατήγαγε μία ακόμη εκλογική νίκη, υπέστη σημαντική πολιτική ήττα.

Η μέχρι στιγμής **κυβερνητική αντίδραση** στα αποτελέσματα των ευρωεκλογών επιβεβαιώνουν την προαναφερθείσα τάση για **Αρνηση** της αποδοχής μίας κοινωνικής και κομματικής εν προκειμένω πραγματικότητας η οποία δεν συνάδει με τις βασικές κυβερνητικές επιλογές. Μετά από πέντε έτη στη διακυβέρνηση της χώρας, την υψηλή αποχή του εκλογικού σώματος περισσότερο την χρεώνεσαι, παρά την χρησιμοποιείς ως άλλοθι για τα ισχνά εκλογικά αποτελέσματα, ιδιαίτερα αν αναλογιστούμε τις συνθήκες αντιπολιτευτικής ανυπαρξίας. Δεν νοείται να αποστασιοποιείσαι από την μεγάλη εκλογική αποχή –αν και μάλλον αυτή βόλεψε– όταν κυβερνάς για πέντε χρόνια. **Η εκλογική αποχή συνιστά πολιτικό κι όχι φυσικό φαινόμενο**, που υπονοεί ως έναν βαθμό το γνωστό δημοσιογραφικό κλισέ: ότι οι ψηφοφόροι δεν προσήλθαν στις κάλπες λόγω υψηλών θερμοκρασιών, προτιμώντας την εξόρμηση σε κάποια παραλία εκτός αν εντάξουμε και την εκλογική αποχή στα επιγενόμενα της κλιματικής αλλαγής (sic)!

Οι λόγοι της εκλογικής καθίζησης –διότι σε απόλυτους αριθμούς περί αυτού πρόκειται, ενώ ποσοστιαία σώθηκαν τα προσχήματα– έχουν εν πολλοίς καταγραφεί στη δημόσια σφαίρα, δίχως να παρατηρείται στο κυβερνητικό επιτελείο έως τώρα ειλικρινή βούληση κατανόησής τους. Είναι γεγονός ότι **η κυβέρνηση υιοθέτησε πολιτικές που ήρθαν σε ευθεία αντίθεση ή και σύγκρουση με τον αξιακό και ιδεολογικό πυρήνα των παραδοσιακών και πιο πιστών ψηφοφόρων του κόμματος**. Το συγκεκριμένο ζήτημα μάλλον υποτιμήθηκε προεκλογικά και τέθηκε επιγραμματικά και λίαν βολικώς μετεκλογικά. Ακολουθώντας και συναφώς παρά την πάγια προεκλογική δέσμευση της παρούσας κυβέρνησης ότι θα τύχουν ιδιαίτερης φροντίδας **τα ζητήματα δημόσιας τάξης, παιδείας και υγείας** μετεκλογικά η «βούληση» εξασθενεί, για λόγους που πραγματικά δυσκολεύονται να κατανοήσουν τόσο οι ψηφοφόροι του κυβερνόντος κόμματος, όσο και οι περισσότεροι πολίτες.

Ο τομέας της **εξωτερικής πολιτικής**, παρά τον επικοινωνιακό ορυμαγδό να παρουσιαστούν ως ευμενώς εξελισσόμενα παλαιότερα και πρόσφατα διμερή και πολυμερή ζητήματα, συνετέλεσε στην εκλογική συρρίκνωση της κυβερνητικής παράταξης, παρά την παντελή απροθυμία της να προσμετρήσει τα συγκεκριμένα ζητήματα ως συνδιαμορφωτικά του αποτελέσματος των ευρωεκλογών. Ο υπεύθυνος πατριωτισμός που ρητορικά ευδοκιμεί εσχάτως, ως εμπεδωμένη πρακτική κι όχι ως ρητορικό σχήμα και προ/μετεκλογικό πυροτέχνημα, οφείλει να αφορά προφανώς το παρόν, αναντίρρητα το μέλλον αλλά αναγκαία και το παρελθόν.

Αναμφισβήτητα και **ο τομέας της οικονομίας** επέδρασε αποφασιστικά στην διαμόρφωση του εκλογικού αποτελέσματος, παρά την κυβερνητική προσμονή ότι τα επιτεύγματά της στο εν λόγω πεδίο θα συντελούσαν στην επίτευξη του διακηρυγμένου ποσοστιαίου εκλογικού στόχου. Το χάσμα μεταξύ της **πραγματικής οικονομικής κατάστασης** και μίας εξιδανικευμένης αποτύπωσης της οικονομίας, που εστιάζει στην αναγκαία δημοσιονομική πειθαρχία, δεν μπορεί πλέον να

καλυφθεί επικοινωνιακά. Οι ισχυροί δείκτες οικονομικής ανάπτυξης δεν δύνανται πλέον να καμουφλάρουν την παραγωγική καχεξία της χώρας, ενώ το υψηλό επίπεδο των τιμών –εν σχέσει με τα εισοδήματα– δεν γίνεται να χρεώνεται εξολοκλήρου σε εξωγενείς παράγοντες. Τα πραγματικά κι όχι τα ονομαστικά στοιχεία ή οι κατά το δοκούν αναφορές στην οικονομία αν συνεχιστούν ως έχουν, σταδιακά θα αποδομούν, παρά θα ενισχύουν ως έχουν, το κυβερνητικό αφήγημα.

Ένα εξόχως σημαντικό αποτέλεσμα των ευρωεκλογών συνιστά το υψηλό ποσοστό που έλαβαν –αθροιστικά περίπου 20%– κόμματα που ιδεολογικά τοποθετούνται δεξιότερα του κυβερνόντος. Η εν λόγω εκλογική «διαρροή» σε σημαντικό βαθμό οφείλεται στις κυβερνητικές επιλογές οι οποίες αφορούν τον προσανατολισμό του συλλογικού υποκείμενου – ελληνική κοινωνία– που η κυβέρνηση εκπροσωπεί. Η παρούσα κυβέρνηση υιοθετεί μέρος της ατζέντας του κινήματος αφύπνισης –**woke**– και τις περισσότερες από τις μεταμοντέρνες ιδεοληψίες που ευδοκίμούν τις τελευταίες δεκαετίες στον δυτικό κόσμο οι οποίες αναπόδραστα συνδέονται με το ζήτημα των ταυτοτήτων. Βασική στόχευση του αποδομητικού κινήματος είναι να επέλθει στο εσωτερικό των ευρωπαϊκών κοινωνιών ταυτοτικός μετασχηματισμός και αναδιάταξη, ώστε πρωτίστως να συρρικνωθούν ή και να εκλείψουν συλλογικά ανθρωπολογικά χαρακτηριστικά των δυτικών κοινωνιών και να ανατιμηθούν ως σημαντικότερες, με αξίωση να καταστούν κυρίαρχες, ταυτοτικές παράμετροι που κατά βάση αφορούν την ατομικότητα και τις ιδιαιτερότητες των πολιτών. Το συγκεκριμένο ζήτημα όχι μόνο επηρέασε το αποτέλεσμα των πρόσφατων ευρωεκλογών, αλλά **θα είναι πιθανότατα το κυρίαρχο πολιτικό διακύβευμα στην Ευρώπη το επόμενο διάστημα.**

Είναι γεγονός ότι σε επίπεδο προεκλογικής πρακτικής η κυβέρνηση ανέδειξε ως βασική της επιλογή τη διατύπωση ενός **έσχατου διλήμματος**: ή εμείς, ή αυτοί που κυβέρνησαν το διάστημα 2015-9. Προφανώς το συγκεκριμένο δίλημμα λειτούργησε στις βουλευτικές εκλογές του 2023 και – λιγότερο– στις τωρινές ευρωεκλογές, αλλά θα έχει ολοένα και φθίνουσα αποτελεσματικότητα από τούδε και στο εξής. Ήδη η κυβέρνηση αναμετράται και με τον εαυτό της, όχι μόνο συγκριτικά με το μέγεθος των άλλων και κυρίως με την πραγματικότητα, εγχωρία και διεθνή. Εν κατακλείδι, το μέτριο σε σύγκριση με το κακό μπορεί να φαντάζει κι ως ικανό, κυρίως για όσους/ες έχουν ή επιδιώκουν οι άλλοι/ες να έχουν χαμηλές προσδοκίες, ίσως τότε να φαίνεται και επαρκές, εν σχέσει με το ανίκανο -πόσω μάλλον όταν το πρώτο ανατιμάται επικοινωνιακά- και επικρατεί το μεν επί του δε πρόσκαιρα και επιφανειακά. Όμως, αφόρητες στιγμές της καθημερινότητας -καθώς και η Ιστορία εν γένει- έχουν τα δικά τους μέτρα, σταθμά και απαιτήσεις, φωτίζοντας και αναδεικνύοντας κάθε φορά τα πραγματικά μεγέθη.

Ο **ανασχηματισμός** που αποφασίστηκε και υλοποιήθηκε μετά τις ευρωεκλογές μακάρι να στοχεύει στον επανακαθορισμό του κυβερνητικού προσανατολισμού κι όχι σε αλλαγή μόνο προσώπων ή εναλλαγή προσώπων σε υπουργικούς θώκους. **Το ζήτημα δεν είναι μόνο πόσο παραγωγικοί και ικανοί είναι οι υπουργοί, αλλά ποιες είναι οι στοχεύσεις και με ποιον τρόπο θα τις επιδιώξει η εκάστοτε κυβέρνηση.** Δεν είναι θέμα μόνο περισσότερης ή ποιοτικότερης δουλειάς, αλλά **είναι ζήτημα συλλογικού προσανατολισμού της κοινωνίας.**

Ας ελπίσουμε ότι το περιλάλητο μήνυμα των εκλογ(έ)ών (να) ελήφθη, αν και τα συμπτώματα της **Άρνησης** είναι ήδη εμφανή.

Μιας και περί **Άρνησης** ο λόγος, ας κλείσουμε με την τελευταία στροφή από το ομώνυμο ποιητικό αριστούργημα του Γιώργου Σεφέρη:

*Με τί καρδιά, με τί πνοή,
τί πόθους και τί πάθος
πήραμε τη ζωή μας· λάθος!
κι αλλάξαμε ζωή.*